

SYMBOLIEK

DE DRIE SCHIKGODINNEN

de levensdraad

Haarlem- begraafplaats Kleverlaan

Het symbool van de levensdraad in de vorm van de drie schikgodinnen, die achtereenvolgens de draad spinnen, afwikkelen en doorknippen, kom je wel eens tegen op begraafplaatsen, maar niet heel vaak. Toch is het een duidelijk symbool, dat stamt uit de Griekse Oudheid.

In de Griekse mythologie zijn de *Moirai* of *Fates* de drievuldige vorm van de godin **Moira** = de lotsbestemming, bestaande uit:

Klotho = de spinster, die de levensdraad van de mens spint;

Lachesis = de verdeelster, die de draad afmeet en zo beslist hoe lang de mens leeft;

Atropos = de onafwendbare, die de draad afknijpt als de tijd van de mens is gekomen.

Haarlem - begraafplaats Kleverlaan

Op begraafplaats Kleverlaan in Haarlem werd in 1893 een mausoleum in neoclassicistische trant gebouwd naar ontwerp van de toenmalige Haarlemse gemeentearchitect J. Leijh. De aula diende tevens als mausoleum met grafkelders en wandgraven.

In het timpaan, het driehoekige gevelveld, bevindt zich een sculptuur van de beeldhouwer J.P. Maas met de voorstelling van de drie schikgodinnen uit de Griekse mythologie.

Namur - cimetière de Belgrade

Het cimetière de Belgrade in Namen ontstond in 1864. Naast het gedeelte voor burgers is er ook een militaire begraafplaats met Belgische en buitenlandse soldaten uit beide wereldoorlogen.

Er is ook een lange onderaardse crypte op 5 meter diepte met wandgraven. Er zijn niet veel grote grafmonumenten, des te opmerkelijker is de levensgrote sculptuur in brons van de drie schikgodinnen. Hier staan ze van rechts naar links afgebeeld: Klotho met een spintol, Lachesis die de draad geleidt en Atropos met de schaar.

Paris - cimetière de Passy

Op het graf van familie Oudebert op het cimetière de Passy in Parijs staat in bas-reliëf een afbeelding van de drie schikgodinnen in weer een andere volgorde: Klotho met een spintol, Atropos met de schaar en Lachesis met een bol (een klos garen?), waarop symbolen staan, o.a. een weegschaal.

Nürnberg - Johannisfriedhof

Het Sankt Johannisfriedhof In Neurenberg is samen met het Sankt Rochusfriedhof uniek vanwege de vormgeving van de graftekens. Er werden alleen liggende zandsteenblokken toegelaten. Met een ijzeren lat werd de uniforme lengte van 1.67 m vastgelegd en gecontroleerd. Om toch de uniformiteit te doorbreken, werden de grafstenen versierd met epitafen: platen met inscripties en kunstzinnig gegoten afbeeldingen. Familiewapens, ambachten, religieuze voorstellingen, maar ook, hoewel zeldzaam, mythische voorstellingen kwamen voor. Op de epitaaf van Johann Erhard Holtzmann uit 1702 zit een variant van het symbool van de drie schikgodinnen. Aan de bovenrand zitten in haut-reliëf twee figuren. Rechts zit Chronos ofwel Vadertje Tijd, die in de linkerhand een garenspeel heeft, waarop de levensdraad is gewikkeld. De draad is meerdere malen om de doodskop met zandloper in het midden gewikkeld. Links zit de schikgodin Atropos, die in de linkerhand een ouroboros houdt en in de rechterhand een schaar, waarmee ze de levensdraad doorknipt.

Reims - cimetière du Sud

Op het cimetière du Sud in Reims bevindt zich een beeld, waarin alle eigenschappen van de drie schikgodinnen zijn verenigd: over de linkerarm draagt de vrouwelijk figuur een spintol, waarvan zij het begin van de draad in haar linkerhand houdt. In de rechterhand houdt zij de schaar vast om de draad door te knippen.

Omdat de schikgodinnen de drie verschijningsvormen van Moira zijn, zullen we dit beeld dan maar **Moira** noemen, in het Latijn Fatum = het lot, de lotsbeschikking.